TEODOR MAZILU

Proştii sub clar de lună

Cuprins

SCENA I 3
SCENA II 6
SCENA III 12
SCENA IV 16
SCENA V 16
SCENA VI 19
SCENA VII 22
SCENA VIII 24
SCENA IX 26
SCENA X 27
SCENA XI 27
SCENA XII 28
SCENA XIII 29
SCENA XIV 31
SCENA XV 31
SCENA XVI 32

SCENA I

Clementina, Gogu

CLEMENTINA: Gogule, tu pleci. Îți iei geamantanul şi te duci. Eu rămân singură, Gogule...

GOGU: Da, Clementina, o sa rămâi singură cuc.

CLEMENTINA: Tu eşti cinic, Gogule, tu mai ai putere să faci glume?!

GOGU: Da. Mai am. Unde mi-e costumul bleumarin?

CLEMENTINA (printre sughițuri de plâns): În şifonier... (*cu un efort supraomenesc.*) În raftul al doilea...

GOGU: După cum observ, plângi... Nu plânge, Clementino... Ne aude vecinul de la parter şi o să spună că ne certăm.

CLEMENTINA (*se închide în suferința ei*): Am avut încredere în tine, Gogule. Credeam că, în cele din urmă, o să te schimbi.

GOGU (*cele spuse de Clementina îl nedumeresc în cel mai înalt grad*): Foarte rău ai făcut, Clementina. Cine te-a pus să ai încredere în mine? N-aveai decât să observi că nu eram sincer în sentimentele mele. (*puțin familiar*) Cam bătea la ochi, draga mea.

CLEMENTINA (*pironită în punctul ei de vedere*): Respirai atâta siguranță. Erai atât de tandru...

GOGU (*vădit contrariat*): Eu, siguranță? Eu ți-am dat ție un sentiment de siguranță?! Siguranță, Clementino?! Eu m-am purtat tandru cu tine?! (*Nu mai înțelege nimic.*) Tu eşti puțin cam tralala...

CLEMENTINA: Gogule, eu îți spun ce simt eu... Eram absolut sigură că voi muri în brațele tale.

GOGU (*cerându-i parcă socoteală*): Ce motive ai avut să ai încredere în mine? Ți-am dat eu vreun motiv? A fost atitudinea mea de aşa natură? Nimeni n-are încredere în mine. Nici mama, care m-a născut şi m-a alăptat... Taică-meu se uită chiorâş la mine. Frații mei se sperie numai când mă văd. Nimeni n-are încredere în mine, şi pe bună dreptate. Absolut nimeni. Nici măcar la serviciu. Tuturor le par neserios, aproape suspect. (*cu dispreț*) Te-ai găsit tocmai tu să ai încredere în mine!

CLEMENTINA: Gogule, tu eşti un om inteligent. Tu ştii că dragostea e oarbă.

GOGU (*neînduplecat*): Să nu fie. Când o femeie iubeşte, trebuie să deschidă ochii, Clementino. Femeia trebuie să se întrebe: cu cine-mi leg viața? Ce caracter are omul? (*logică inevitabilă*) Ai luat-o aşa... superficial. Ai fost uşuratică...

CLEMENTINA (*roaba amintirilor*): Vrei să spui sinceră? ... Nu, Gogule. Eu am citit în sufletul tău... Mi-a plăcut felul tău de-a fi.

GOGU (*ascultă descumpănit spovedania femeii*): Felul meu de a fi? ... Care, „felul meu de-a fi”? N-am nici un fel de a fi. Ce motive ai avut tu să te arunci ca o nebună în brațele mele? Nu pot să-mi explic nici până în ziua de astăzi. Totdeauna m-am întrebat: ce a găsit femeia asta la mine? Frumusețe, nu se poate spune... Delicatețe, nici atât. Sânt destul de grosolan. Te-am şi bruscat de câteva ori. (*cu imputare*) De ce te-ai îndrăgostit de mine? De ce?

CLEMENTINA (*din ce în ce mai sinceră*): Cum de ce?

GOGU: Ți-am cerut eu aşa ceva? Ți-am pretins eu? (*omeneşte*) Fii sinceră! Dacă te-am dezamăgit din punct de vedere moral, disprețuieşte-mă, din adâncul sufletului şi lasă-mă dracului în pace...

CLEMENTINA: Nu-i aşa de simplu, Gogule. Sentimentul se naşte fără să vrei. Sentimentele nu vin la comandă, Gogule. Acuma râzi, Gogule... O să te lovească odată şi

pe tine, atunci o să vezi tu, Gogule, ce-i durerea. Ce pot să fac dacă mi-ai intrat în sânge?

GOGU: Patimă oarbă? Bine, dar raţiunea?! (*mai energic*) Raţiunea, Clementino! Tu n-ai raţiune? N-ai cap? Nu-ţi dai seama că sunt un tip jalnic, cu puţine trăsături omeneşti? Tu nu judeci?

CLEMENTINA (*dă din cap în semn că nu, ea nu judecă*): Eu nu judec, Gogule, eu iubesc.

GOGU: Eşti puţin cam tralala... (*schimbă tonul*) Ţie îţi las totul: casa, studioul, televizorul, fotoliile, frigiderul, covoarele; eu îmi iau numai discurile şi îmbrăcămintea.

CLEMENTINA (*exaltată*): Eu nu vreau mobila. Eu pe tine te vreau.

GOGU: Fii cuminte, dragă, că ne-aud vecinii. (*cinism premeditat*) Îţi dau tot ce am eu mai bun...

CLEMENTINA (*pătimaşă*): Nu vreau mobila, Gogule. Vreau sufletul tău, Gogule.

GOGU (*sincer mirat. Aude parcă pentru prima oară în viaţa lui asemenea cuvinte*): Ce vrei dragă?

CLEMENTINA: Gogule, n-am nevoie de mobilă. Am nevoie de căldură sufletească.

GOGU (*o linişteşte*): Vine şi căldura sufletească după aceea. Nu te uiţi ce trusou ai? Ce frigider? Ce covoare! Ce fotolii! ... Crezi că n-o să găseşti un om cu sufletul curat care să vrea să se odihnească în asemenea fotolii? N-o să găseşti un om dintr-o bucată care să vrea să facă un duş într-o baie ca a ta? Orice bărbat care o să se odihnească în fotoliile astea o să ajungă la concluzia că eşti o femeie superioară. Ascultă, Clementino, ce-ţi spun eu... Eşti o femeie superioară. O să te recăsătoreşti uşor...

CLEMENTINA: Eşti cinic...

GOGU: Vezi? Vezi că sunt şi cinic?

CLEMENTINA (*printre lacrimi*): Văd, Gogule, îţi văd cu precizie toate defectele. Şi totuşi... Şi totuşi, te iubesc.

GOGU (*se dă la o parte*): N-am caracter.

CLEMENTINA (*vine spre el*): Te ador...

GOGU (*încercând să scape de ea*): Sunt un netrebnic.
CLEMENTINA (*copleşită de pasiune*): Te iubesc!
GOGU (*fuge din faţa ei*): Sunt un om gol pe dinăuntru.
CLEMENTINA (*aleargă spre el*): Te iubesc cu tot vidul tău sufletesc.
GOGU (*din ce în ce mai disperat*): Sunt imoral.
CLEMENTINA: Te ador...
GOGU: Te detest...
CLEMENTINA: Te iubesc...
GOGU (*schimbă tonul*): Minți! Nu mă iubeşti. În realitate, mă urăşti. Mereu îmi reproşezi că n-am principii, că din cauza mea te-ai retras din câmpul muncii... N-ai vrut să porți pantofii ăia. Ai spus că tu nu porți pantofi din bani furați. O, parcă văd şi acuma cu câtă indignare mi-ai vorbit! Erai în bucătărie, spălai vasele...
CLEMENTINA: Eu nu sunt ca tine, Gogule. Vreau să mai păstrez ceva omenesc. Puțin, Gogule! Foarte puțin. Ce te deranjează? Poate e un capriciu.
GOGU (*ridicând geamantanul*): Bine, eu plec. Rămâi cu fondul tău cinstit! (*Clementina încearcă să-i smulgă geamantanul, nu reuşeşte. Gogu pleacă.*) Adio, incoruptibilo!
CLEMENTINA (*fuge după el*): Gogule!

SCENA II

Clementina, Ortansa

ORTANSA (*o găseşte pe Clementina plângând. Îi şterge obrazul cu o mişcare maternă*): Ce e, mă, cu tine? Iar plângi? (*foarte îngrijorată*) Pari foarte schimbată.
CLEMENTINA: Nici eu nu mai ştiu cum arăt. (*Îşi scoate o oglindă din poşetă şi se examinează.*) Arăt groaznic.

Dragă Ortansa, nu ştiu ce să mă fac, sunt momente când aş prefera să mor.

ORTANSA (*cu duşmănie*): Gogu...

CLEMENTINA: Vrea să divorțeze. Zice că eu sunt o femeie superioară şi o să mă recăsătoresc uşor. „Tu, Clementino, o să-ți refaci repede viața...” Aşa îmi spune sistematic.

ORTANSA (*zâmbeşte cu amărăciune, înțelege suferința prietenei. O îmbrățişează cu afecțiune*): Doamne, cât de naive eram, îmi vine să râd când îmi amintesc... Nu ştiu, poate sunt eu o nebună, poate cer prea mult de la viață. Noi n-am avut noroc nici în dragoste, nici în alt domeniu. Ai auzit ce noroc a dat peste sclifosita aia de Beatrice? A câştigat o sută de mii de lei la loto...

CLEMENTINA (*încercând să explice evenimentul*): Da. Dar a fost o întâmplare.

ORTANSA (*se plimbă îngândurară*): Şi eu sufăr mult, foarte mult, Clementino. Stau şi mă întreb: ce-o să se aleagă din viața mea?

CLEMENTINA (*cu puțină tristețe şi oarecare invidie*): Tu eşti iubită, Ortansa...

ORTANSA (*zâmbeşte amar. O mângâie pe Clementina ca pe o copilă bună şi naivă*): Da, dar nu iubesc eu...

CLEMENTINA (*care bănuieşte o dramă asemănătoare*): Nu te lasă să te încadrezi în câmpul muncii?

ORTANSA: Nu, invers, draga mea... Mă bate la cap să lucrez undeva. „Du-te şi munceşte, Ortanso, dacă vrei să te mai strâng cu patimă în brațe...” De-atâtea ori mi-a spus să lucrez, a insistat atâta, încât simt că nu-l mai iubesc. Când a venit cu pretențiile alea absurde, am simțit că mă înşeală sufleteşte...

CLEMENTINA: Gogu s-a purtat dur cu mine. Mi-a spus ă dacă nu mă retrag din câmpul muncii, eu nu mai însemn nimic pentru el...

ORTANSA (*îl descoperă pe Gogu*): Te-a rugat Gogu să nu fi încadrată? A insistat să nu mai lucrezi?

CLEMENTINA: Da, Ortansa. A insistat.

ORTANSA (*încântată de Gogu*): A procedat ca un adevărat bărbat. Atunci ar trebui să fii fericită.

CLEMENTINA: Degeaba m-am retras, Gogu tot nu mă iubeşte. Nu sunt nici salariată, nici fericită...

ORTANSA: E vina ta, Clementino. Tu nu ştii să-l apreciezi pe Gogu. Gogu e foarte delicat. Emilian nu are delicateţea lui Gogu. Eu, Clementino, îl credeam altfel de om...

CLEMENTINA (cu un uşor avînt romantic): Mai drept? Mai bun?

ORTANSA (*preia avântul Clementinei şi-l ridică pe cele mai înalte culmi*): Mai descurcăreţ, nu ştiu cum să-ţi explic, Clementino, mai modern... mai francez... să-mi fi satisfăcut toate capriciile. Când l-am cunoscut prima oară, îmi vorbea despre munca lui, de şedinţe, activitatea obştească, situaţia internaţională, revoluţia culturală, păstrarea avântului obştesc... adevărul... Giordano Bruno. E foarte greu, Clementino. A trebuit să mă lupt ca să-l cuceresc pe Emilian, deşi nu-mi prea plăcea felul lui de-a fi. Când l-am luat de soţ, aveam o singură speranţă...

CLEMENTINA: O speranţă?

ORTANSA: Da. O mare speranţă. Speram că nu e sincer în ce-mi spune... Lucra şi atunci la controlul financiar şi-mi tot spunea că el urăşte pungaşii. Credeam că vorbeşte şi el aşa, fiindcă aşa se cere acuma... Eram convinsă că, de fapt, minţea... ca să-mi facă mie plăcere. Şi convingerea asta m-a atras spre el.

CLEMENTINA: Şi?

ORTANSA: M-a indus în eroare. (*oftând*) E sincer, dragă, foarte sincer... Mi-e şi lehamite cât de sincer e. (*cu profund dispreţ*) Crede în ceea ce face. Am încercat să-l îndrept, să-i deschid capul. A încercat şi biata maică-mea, şi bietul taică-meu, care tu ştii ce logică de fier are: „Măi Emilian, fii şi tu mai culant, mai serviabil...

Emilian, ai trecut de treizeci de ani, nu mai eşti un copil, mai închide şi tu ochii". Nu. Zice să mă schimb eu. (*uimită de absurdul situației*) Zice că el nu mai stă cu mama şi cu tăticul. Auzi, dragă, ce aberații!

CLEMENTINA (*puterea de analiză critică*): Nu seamănă deloc cu Gogu.

ORTANSA: Cum o să semene cu Gogu?! Sunt diferiți, Clementina, foarte diferiți. Ăia de la serviciu l-au stricat pe Emilian. El avea un fond bun. Când l-am rugat să-mi facă un mic serviciu... nu era cine ştie ce... ştii ce mi-a răspuns? „Dragă Ortansa, pur şi simplu nu ştiu să fac intervenții." – „Cum nu ştii, dragă – m-am înfuriat şi eu – că doar eşti bărbat în toată firea." – „Nu ştiu – mi-a răspuns textual – nu ştiu ce mutră să fac, nu ştiu să discut pentru o intervenție, să dau un telefon pentru o intervenție, să aştept un om pentru o intervenție, să aştept răspuns la o intervenție." E nebun de legat. (*cu disperare*) Om cu studii superioare, şi să nu ştie să facă o intervenție?! ...

CLEMENTINA: Trebuie să-ți fie foarte greu...

ORTANSA: Ție pot să-ți spun... Nici mamei nu i-am spus totul. Ea, biata de ea, crede că sunt fericită. Ea nici nu bănuieşte catastrofa... (*Izbucneşte în plâns.*)

CLEMENTINA (*îşi desface palmele*): Nu plânge. Dacă Emilian te roagă să te schimbi, schimbă-te.

ORTANSA: Viața mea e un iad.

CLEMENTINA: Dacă Emilian îți cere să lucrezi, lucrează. Gogu mi-a cerut să nu mai lucrez. N-am mai lucrat.

ORTANSA (*revenindu-şi parcă*): Eu nu-s ca tine, Clementino, eu am un caracter voluntar... Eu am pretenții mari de la viață... Ceasuri întregi mă gândesc ce-aş fi ajuns eu, cu trupul meu, în Occident! Ce situație aş fi avut... Mulți bărbați inteligenți şi bine făcuți şi-ar fi risipit averile numai ca să-mi sărute picioarele... (*Îşi examinează trupul cu seriozitate.*) Spune şi tu, Clementino, fii obiectivă. (*Îşi mângâie sânii încet,*

protector. Tresare speriată, izbită de sentimentul nedreptății.) Am sâni mici şi duc o viață monotonă. Cu asemenea sâni, la Nisa, pe Coasta de Azur, dacă i-aş fi fluturat în stațiunile balneare de-acolo...

CLEMENTINA (*obiectivă*): Tu ai un bust foarte frumos...

ORTANSA (*bătându-se peste şolduri*): Aş fi înnebunit Europa... (*Cu fiecare mişcare a mâinilor, care alunecă de-a lungul trupului, descoperă o altă localitate balneară în care ar fi avut succes.*) Veneția, Taormina... Monte-Carlo, Baden-Baden... În fiecare zi aş fi auzit: „Ortansa, mi-ai intrat în sânge. Sunt conte, dar nu pot să trăiesc fără tine." Aici, la noi, degeaba am eu un bust frumos. (înlăturând o posibilă remarcă a Clementinei) Nu, n-aş fi devenit curvă, Clementino... Aş fi păstrat întotdeauna în adâncul sufletului un ideal spre care aş fi tânjit...

CLEMENTINA: Tu, Ortansa, eşti o cerebrală, eu am alte trăsături caracteristice. La Emilian nu te gândeşti? Ce-o să se întâmple cu el?

ORTANSA: Eu mi-am făcut datoria. L-am rugat să se schimbe, să devină mai realist. E o prostie ceea ce face el. A fost destulă vreme cinstit. Ei, până când s-o ducă tot aşa? El şi-a făcut stagiul de om cinstit, acuma e rândul altora să fie oameni de treabă... Nu vrea. Spune că el nu ştie să fie decât om cinstit. Altceva nu ştie. Auzi ce nebun, Clementino. Zice că eu am concepții burgheze, că încă nu m-am debarasat. Auzi... debarasat! ... Divină expresie...

CLEMENTINA: N-a zis că te lasă?

ORTANSA (*superioară*): Exclus! I-am intrat în sânge... Omul ăsta nu poate să trăiască fără mine. Cred că sar sinucide dacă l-aş părăsi.

CLEMENTINA (*simplitate abuzivă*): Şi eu mă sinucid dacă Gogu nu se întoarce la căminul conjugal.

ORTANSA: Emilian e un tip slab, deşi face pe grozavu'! Mi-e şi teamă să discut cu el. N-aş vrea să am pe conştiință viața unui salariat disciplinat... Dar n-am ce face.

Trebuie să-mi trăiesc şi eu viața... Chiar astăzi îi spun: „Stimate tovarăşe Emilian, soția dumneavoastră, plină de influențe ale moralei burgheze, nu vă mai iubeşte...” Asta şi este realitatea. Nu-l iubesc. Nu ştie să facă mici servicii. Nu ştie să spună anecdote. A încercat o dată – fiasco total. Nu ştie să fie cinic. Ăsta e bărbat?

CLEMENTINA (*fericire tragică*): Gogu e foarte cinic. (*Ortansa se plimbă, aducându-şi aminte de ceva, izbucneşte în râs.*) De ce râzi dragă?

ORTANSA: O, n-are nici o importanță. Mă gândeam la o prostie, ceva complet absurd... O să te cruceşti când o să auzi. Ştii cu cine m-aş fi potrivit eu? (*după o scurtă pauză*) Cu Gogu al tău...

CLEMENTINA (*râde şi ea, amuzată de absurditatea acestei idei*): Zău că eşti comică... Ce-ți mai trece şi ție prin cap?! Ai şi tu nişte idei... (*râde cu gura până la urechi*) Tu şi cu Gogu!... Păi toată ziua v-ați certa. Se ceartă el cu mine, care sunt mai salariată decât tine...

ORTANSA (*e de aceeaşi părere*): Ne-am fi luat de păr în fiecare zi. Ar fi fost o nenorocire. Zic şi eu aşa, ca să mă amuz.

CLEMENTINA (amuzându-se din toată inima): Eşti o nebună, Ortanso. M-ai făcut să-mi uit necazul. Şi zi aşa, tu şi Gogu...

ORTANSA (*bine dispusă*): Am fi ajuns de râsul lumii. Cred că-mi dădea cu ceva în cap. Pa, iubito. Ne-am mai înveselit şi noi puțin... (*Pleacă.*)

CLEMENTINA (*singură, izbucneşte în râs*): Ce idei are Ortansa! Ea şi Gogu... Păi toată ziua s-ar fi certat! Ce hazlie mai e şi femeia asta! (*din ce în ce mai amuzată de absurdul situației*) Gogu şi Ortansa... (*străfulgerată de o înțelegere sigură şi dureroasă*) Chiar aşa o să fie. (*disperată*) Gogu şi Ortansa!

CORTINA

SCENA III

Emilian, Ortansa

ORTANSA: Te rog să mă ierți. (*Îl mângâie matern.*) Ai să mă ierți? Să nu mă judeci prea aspru.

EMILIAN (*rezonabil*): Nu ştiu despre ce e vorba. Te rog să-mi spui despre ce este vorba şi după aceea am să plâng sau am să râd, după cum o să fie situația. Dacă o să fie de râs am să râd, dacă o să fie de plâng, am să plâng...

ORTANSA (*îl părăseşte pe Emilian, se retrage spre ieşire, înfricoşată de ceea ce va urma. Emilian vrea să se apropie de ea, Ortansa îi face semn să nu se mişte*): Eu n-am nici o vină. Mă simt extrem de curată. Sunt altfel construită, Emilian. N-are rost să ne mințim. Încă de când eram mică detestam minciuna. Nu te iubesc. Trebuie să ne despărțim. Tu ți-ai găsit fericirea în muncă, dar eu... eu sunt femeie...

EMILIAN (*tace o secunda, apoi capătă o expresie calmă*): Sunt perfect de acord. Înaintăm formele de divorț.

ORTANSA (*indignată de calmul bărbatului*): Ai şi ajuns la latura strict administrativă? Nu-ți pare rău că totul s-a sfârşit? N-o să-ți fie greu fără mine? De ce nu te gândeşti puțin la situația grea în care te afli?

EMILIAN (*nu ştie despre ce e vorba*): Care-i situația aia grea în care mă aflu? Te rog să-mi explici.

ORTANSA (*jignită şi indignată se apropie de Emilian*): Cum nu înțelegi situația? Mă despart de tine în mod definitiv... N-o să mai fiu soția ta. „La revedere" – asta găseşti tu să-mi spui într-o asemenea împrejurare? Nu te gândeşti la fericirea noastră distrusă? Ce-o să spună

lumea? Colegii tăi de birou? Ce-o să spună biata maică-ta, femei bătrână şi suferindă?! Vezi în ce situație nenorocită te găseşti?

EMILIAN: Care situație nenorocită dragă Ortansa? Mi-ai spus că mă nu mă iubeşti, că eşti altfel construită. De ce ar trebui să iubesc un om care nu mă iubeşte? Nu e nici o nenorocire, Ortanso. Absolut nici o nenorocire. E numai linişte şi ordine... Adio. Şi dacă e adio... atunci adio pentru totdeauna.

ORTANSA: Acuma ți-ai găsit tu să reciți din poeți englezi? Într-o asemenea clipa?

EMILIAN: Ce vrei dragă de la mine?! Aşa sunt eu făcut... Dacă n-am de ce să sufăr, nu sufăr. Nu-mi curg lacrimile pe obraz. Sunt o fiară! Altceva decât adio nu ştiu să-ți spun. Ce vrei să-ți spun? (*omeneşte*) Dă-mi tu o idee.

ORTANSA: După ce că eşti rigid, mai eşti şi cinic? Să-ți dau eu o idee? Poate că nu te mai iubesc din cauza ta... Poate tu m-ai adus în pragul divorțului. Nu mi-ai îndeplinit rugămințile mele, şi rugămințile acelea nu veneau de la o străină, ci exact de la femeia pe care o strângeai cu patimă în brațe. Înțeleg să nu intervii pentru străini, dar nici pentru propriul tău cumnat n-ai vrut să intervii.

EMILIAN: Nu ştiu ce e aia o intervenție, eu n-am nici o vină.

ORTANSA: Faci pe prostu'? Cum să nu ştii?

EMILIAN: Nu ştiu. Mi-ai explicat tu ceva, dar n-am înțeles.

ORTANSA: Îți mai explic o dată...

EMILIAN: Sunt greu de cap. N-o să pricep niciodată.

ORTANSA: Nu mă mai iubeşti, Emilian. (*sforțare dureroasă*) Eu sunt Ortansa, soția ta...

EMILIAN (*cade pe gânduri*): Ortansa ai spus? Am avut eu o nevastă cu numele ăsta? Te-am şi uitat. De mult te-am uitat. Trebuie să-mi fac nod la batistă ca să-mi aduc aminte de tine.

ORTANSA (*îngrozită*): Nod la batistă? Ce glumă vulgară! Astea erau sentimentele tale? Nod la batistă? Şi-ai tăcut?!

EMILIAN: Am avut treaba până peste cap. Am fost silit să amân rezolvarea problemelor personale. (*amenințare uşoară*) Acum sunt ceva mai liber...

ORTANSA: Noi ne-am iubit. Nu-ți aminteşti când colindam străzile ținându-ne strâns de mână?

EMILIAN: Am colindat noi doi străzile ținându-ne strâns de mână? Eu cu tine? Străzile? Parcurile?

ORTANSA (*izbucnire pătimaşă*): Grădina Icoanei, Emilian. Parcul Ioanid, dragul meu... Mai fac o ultimă încercare. Intervino pentru propriul tău cumnat şi am să cad imediat după aceea în brațele tale...

EMILIAN: Nu pot să intervin pentru o lichea. Există însă o soluție: să se facă om de treabă. Atunci am să intervin. Ce zici de soluția asta?

ORTANSA (*din nou izbucnire pătimaşă*): Eşti cinic, Emilian. Cum poți să pretinzi asta unui om cu părul alb? (*Începe să-şi facă bagajele. Aşteaptă ca Emilian s-o împiedice. După fiecare mişcare se uită la Emilian.*)

EMILIAN (*în loc s-o împiedice, o ajută să-şi facă bagajele*): Dragă, rochiile se pun deasupra, să nu se şifoneze...

ORTANSA (*îl împinge uşor la o parte, cu o anume blândețe*): Eşti pur şi simplu inconştient. (*Emilian vine cu un braț de rufe în mână. Ortansa le ia, cu un sentiment de uimire şi tristețe, şi tot cu acelaşi sentiment le înfundă în geamantan. Emilian vine cu un alt braț de rufe. Întinde rufele Ortansei. Ortansa nu vrea să le ia.*) Ce faci Emilian? Nu vrei să te gândeşti la fericirea ta individuală?

EMILIAN: Nu mă ține cu rufele în brațe.

ORTANSA (*ia rufele şi le aruncă în geamantan*): O să-ți fie dor de mine. O să regreți principialitatea ta... O să-ți aduc aminte ce înseamnă o intervenție... O să mă rogi în genunchi să-ți redevin soție. (*Emilian se duce la birou şi*

se apucă să citească un ziar. Ortansa îi smulge ziarul.) Lasă presa cotidiană! Te părăsesc pentru totdeauna, fruntaşule pe ramură! Te las singur, evidențiatule!

EMILIAN (*tare*): În clipa grea a despărțirii citesc presa. (*rezonabil*) Dă-mi dragă, ziarul, că e o ştire care mă interesează.

ORTANSA: Faci pe nebunu' cu mine? Nu-ți dai seama că ăsta e un nonsens? (*tare*) Sunt foarte frumoasă. Am un trup foarte frumos. Te rog să te uiți atent.

EMILIAN (*o examinează atent*): Eşti foarte frumoasă.

ORTANSA: Trupul ăsta n-o să mai fie al tău.

EMILIAN (n-are nici o pretenție): Sunt foarte fericit, Ortansa. Nici nu ştii cât de fericit sunt. Alți bărbați se vor desfăta cu goliciunea trupului tău. Dar e normal...

ORTANSA: Normal, suflet de gheață?! Normal, canalie?! Uită-te bine. Uite părul meu. (*şi-l flutură*) Uite bustul meu. Şoldurile, picioarele. Uită-te bine, evidențiatule!

EMILIAN (*calm*): Şi luna asta am fost evidențiat.

ORTANSA: Sunt foarte sensibilă şi plină de feminitate. Am simțul umorului. Sunt plină de viață. Ştiu să dansez perfect. Ştiu să vorbesc la telefon ca o adevărată femeie. „Tu eşti Beatrice? Îți trimit un pupic." Ştiu să primesc oaspeți: „Poftiți, poftiți înăuntru! Ce surpriză... Vai ce mare s-a făcut Titel! ..." Ce-i mai trebuie unui bărbat?

EMILIAN: O femeie...

ORTANSA (cu geamantanul în mână): Eu nu sunt femeie?

EMILIAN: Am crezut totuşi că eşti o femei cinstită. Acuma, după ce ai arătat atât de limpede cine eşti, de ce să sufăr? Pentru ce să sufăr?

ORTANSA: N-ai de ce să suferi?

EMILIAN: N-am nici un motiv. Pe cuvântul meu de onoare.

ORTANSA: O să regreți tu expresiile astea! (*Pleacă.*)

SCENA IV

Emilian, Mama Ortansei, Tatăl Ortansei

(*La început, părinții Ortansei par a fi un singur personaj, apoi se despart, potrivit sarcinilor fiecăruia.*)

MAMA ORTANSEI, TATĂL ORTANSEI: Ce s-a întâmplat?
EMILIAN: Nimic... Ortansa mă părăseşte.
ORTANSA (*suferință demnă*): Ne despărțim. O să rezolvăm mai târziu cu locuința.
MAMA ORTANSEI: Fiți copii inteligenți, Ortanso. Ascultă sfatul unei mame şi pune geamantanul jos. Emilian, tu eşti un om cult, nu lăsa fata să plece...
EMILIAN: Nu mă iubeşte. Ortansa a fost foarte sincere...
TATĂL ORTANSEI (*critic şi autoritar*): Ortansa! Ai fost sinceră cu Emilian fără să-ți întrebi părinții?! Mai fii o dată sinceră şi spune-i că-l iubeşti...
ORTANSA (*demnă*): Papa, eu nu pot trăi fără tandrețe. (*O sărută pe maică-sa. În dreptul tatălui întârzie puțin.*) Papa Iartă-mă dacă poți... (*Pleacă.*)

SCENA V

Emilian, Tatăl Ortansei, Mama Ortansei

(*Câteva secunde de tăcere apăsătoare.*)

MAMA ORTANSEI: Deşi ai vederi de stânga, te iubesc ca pe copilul meu. (Îşi aduce şi ea aminte)Dragostea aduce enorm de multă suferință... Ortansa se va întoarce dacă o să-i ceri iertare. E pripită, dar e sensibilă.

TATĂL ORTANSEI: Ştiu cât ți-e greu... Nu-i uşor să fii părăsit de o femeie atât de frumoasă cum e fiica mea. E o bijuterie. (*Îşi aduce şi el aminte de ceva similar.*) Am cunoscut şi eu chinurile pasiunii. Am stat şi eu ceasuri întregi cu pistolul la tâmplă. (*Îl bate pe umăr.*) Să nu faci vreo prostie... Să nu te apuci să bei!

MAMA ORTANSEI: Ortansa e frumoasă, nu mi-e teamă de ea, ea găseşte oricând un bărbat. La tine mă gândesc, de parcă ai fi copilul meu. Doamne, Dumnezeule! ...

TALĂL ORTANSEI: Gândeşte-te şi la Ortansa, eşti în primul rând mama Ortansei.

EMILIAN (*nu vede drama*): Divorțăm!

TATĂL ORTANSEI (*zâmbind amar*): Cum o să te desparți tu de Ortansa? Fără Ortansa, viața o să ți se pară pustie... Vorbeşti prostii, iartă-mă că ți-o spun deschis.

MAMA ORTANSEI: Eşti un ginere bun, dar fata îşi are sentimentele ei. Fii tare! S-ar putea să te părăsească definitiv. Trebuie să fii gata pentru orice lovitură.

TATĂL ORTANSEI: Nu mai cobi şi tu atâta. Cum vezi o nenorocire, cum te îngraşi ca o prepeliță!

MAMA ORTANSEI (*încearcă să restabilească armonia*): Eu nu cobesc, eu sunt optimistă. Ortansa îl iubeşte pe Emilian. O să revină ea acasă. Eu, ca mamă, am o presimțire.

TATĂL ORTANSEI: Iluziile sunt primejdioase, dragă. De unde să ştim noi ce-i în sufletul Ortansei? (*Îl bate protector pe umăr pe Emilian.*) Lasă măi băiete, nu te mai perpeli atâta, ia viața aşa cum e...

MAMA ORTANSEI: Ortansa e o ființă stranie.

TATĂL ORTANSEI: Ortansa judecă viața ca o fetiță neştiutoare...

EMILIAN: Eu seara nu beau decât un ceai...

TATĂL ORTANSEI: Emilian, băiatule, să nu cazi în patima beției. Alcoolul e o soluție temporară.

EMILIAN (*nu vede nici o dramă, dar, enervat de grija părinților Ortansei, începe să se comporte aşa cum şi-l*

închipuie aceştia. Capătă o expresie de om distrus): N-o să-mi mai dea telefon la serviciu între unsprezece şi unsprezece şi jumătate. Simt că mă înăbuş. Mamă-soacră, dă-mi te rog un pahar de apă. Ortanso, Ortanso, ce-ai făcut din mine?

MAMA ORTANSEI: Emilian! Fii bărbat! Ce Dumnezeu! O să fim iarăşi fericiți toți patru laolaltă.

TATĂL ORTANSEI (*după ce observă că sarcina „decisivă" a trecut pe seama soției*): Vezi, dacă te-ai purtat dur cu ea! Te-a părăsit, mititica...

EMILIAN (*pătimaş, puternic, sfâşietor*): Mamă-soacră, dacă Ortansa nu se întoarce, mă sinucid! Chiar în această locuință... chiar în locuința asta, mamă-soacră! Ce spuneți, o să se întoarcă Ortansa? Tăceți? Tăceți? Nu-mi spuneți nimic? Mă lăsați singur cu această suferință îngrozitoare? (*Se îndreaptă dramatic spre mama Ortansei, dar, când ajunge în dreptul acesteia, se răzgândeşte şi se prăbuşeşte în brațele tatălui.*)

CORTINA

SCENA VI

Vasilica, Emilian

(*Emilian cu o expresie de om distrat şade rezemat de un stâlp.*)

VASILICA (*manifestă în tot timpul acțiunii o modestie subtilă şi vicleană. Din cochetărie feminină, se preface mică şi neajutorată şi din această postură emite, prin contrast, idei foarte lucide şi mature*): Ce-i cu tine? Arăți rău de tot… Cel puțin asta-i părerea mea…

EMILIAN (îşi ia o mutră şi mai tragică): Rău e puțin spus. Arăt într-un hal fără de hal. Am mutra caracteristică omului aflat în pragul sinuciderii…

VASILICA (*mirare dureroasă*): La serviciu arătai foarte bine. Chiar mă întrebam în sinea mea: „Ce-i cu tovarăşu' Emilian, aşa de vesel? I-a născut nevasta?" Aşa credeam eu, cu mintea mea de femeie.

EMILIAN (*disperat*): Greşeşti, tovarăşă Vasilica. (*râs nervos*) Taci, te rog, iubita mea colegă de birou. Taci, te rog.

VASILICA: Da, greşesc? Se poate. Cei care critică ştiu mai bine decât mine.

EMILIAN: Nici nu ştii ce rană ai deschis fără să vrei. De ce mă zbucium eu?

VASILICA: Eu ştiu ce să zic?! Poate ai făcut o prostie mai mare decât tine, dar nu sunt foarte sigură.

EMILIAN (*o priveşte drept în ochi*): De ce fug eu de societatea oamenilor? Pătrunde în sufletul meu tovarăşă Vasilica. Întreabă-mă cu cele mai bune intenții: „Ce e cu tine, tovarăşe Emilian? De ce stai rezemat de un stâlp?"

VASILICA (*începe să-şi dea seama de situație*): Chiar aşa e. De ce?

EMILIAN (*bucuros că se poate destăinui*): Nevastă-mea a părăsit domiciliul conjugal. Acuma înțelegi privirea mea pierdută? (*Vasilica pleacă de lângă Emilian.*)... Tu-mi eşti colegă de birou. Trebuie să mă înțelegi.

VASILICA (*întorcându-se puțin*): Ce vrei?

EMILIAN: Să mă înțelegi, Vasilico! Am încercat s-o uit, câte n-am făcut pentru asta. Uitarea nu dă rezultate. Totul e zadarnic! O văd pretutindeni... (*transfigurat*) Frumoasă şi plină de prejudecăți burgheze. Zveltă şi fără principii...

VASILICA: Eu ştiu ce să spun, măi Emilian?! Presimt că suferința ta o să mă lase rece. Nu e vina mea.

EMILIAN (*abătut*): O văd pretutindeni...

VASILICA (*observă că Emilian se preface. Bate din palme*): Tovarăşe Emilian, minți de îngheață apele.

EMILIAN: Se observă? (*foarte dezamăgit*) Ei, pe dracu! Nu se vede că fără Ortansa zilele mele vor fi serbede şi cenuşii?

VASILICA (*simplu*): Nu prea.

EMILIAN (*dezamăgit de lipsa lui de abilitate*): N-am făcut nimic, atunci. Nu merge - nu merge... Nu ştiu să sufăr pentru o femeie lipsită de caracter. Nu ştiu să oftez, să-mi duc mâna la frunte, să trântesc uşile, să capăt o privire pierdută... (*durere nesfârşită*) Zic că nu sunt complex, Vasilico.

VASILICA: Ce-ar trebui să faci dacă ai fi complex?

EMILIAN: Ei, dac-aş fi complex, s-ar găsi o soluție. Aş ruga-o cu lacrimi în ochi să mă ierte, m-aş sinucide, m-aş arunca înaintea trenului, mă rog, aş găsi eu o soluție...

VASILICA: Eu sunt o salariată oarecare, dar ştiu că mulți se laudă cu marea lor complexitate, ca negustorii cu marfă proaspătă. (*schimbă tonul*) Din cauza asta nu-ți face tu probleme. Îți spun eu pentru ce să-ți faci probleme... De ce ai luat-o de nevastă, tovarăşe Emilian?

Când eu ți-am spus să nu te bagi în familia aia, mi-ai spus că sunt... îndrăgostită de tine!

EMILIAN: Rea mai eşti şi tu, Vasilico. Am să-ți spun adevărul. Din prostie... Numai din prostie. Prostie grasă, zdravănă. M-a dus. Îmi vorbea de revoluția culturală şi eu o credeam.

VASILICA: Mă scoate din sărite ticăloşia mic-burgheză, n-o să te superi pe mine pentru atâta lucru. Aşa sunt eu făcută, Emilian, detest sufletul mic-burghez.

EMILIAN: Nu fi aşa metodică, Vasilico. Revoluția culturală i se părea drumul cel mai scurt spre salariul meu. Îndrăgind salariul meu, îndrăgise totodată şi revoluția culturală. Nu mă înțeleg decât cu femeile cinstite sau cu cele pe care le cred cinstite. Cum se deschide uşa casei unei femei goale pe dinăuntru? Cum se mângâie o femeie lipsită de caracter? Cum trebuie să spui bună seara unei femei fără principii? Nu ştiu. Nu ştiu să fac intervenții. Nu ştiu să nu-mi iubesc munca. Nu ştiu să tac în fața unei nedreptăți. Nu ştiu să nu ajut un om. Nu ştiu să nu iubesc adevărul...

VASILICA: Cu toate lipsurile tale, eşti un băiat admirabil.

EMILIAN (*o ia de mână pe Vasilica*): Am să sufăr în bătaie de joc... Părinții Ortansei îmi cer să cad în genunchi în fața Ortansei, să renunț la principii. Alții au făcut cu adevărat aşa ceva. Îl ştii pe Tomescu? De dragul unei femei fluşturatice, s-a sinucis cu adevărat. În ziua înmormântării lui, femeia cu pricina s-a dus la cinema...

VASILICA: Poate că-şi cumpărase biletul cu trei zile înainte. Cel puțin, aşa judec eu... Dar tu? Tu cum o să suferi?

EMILIAN: Eu îmi voi îneca amarul în vin. Dar în bătaie de joc. Şi voi cădea în genunchi în fața Ortansei, dar în bătaie de joc. Şi voi face concesii, dar în bătaie de joc. Şi mă voi sinucide pentru o femeie fără caracter, dar în bătaie de joc.

VASILICA: Şi acum ce faci?

EMILIAN: Cum ce fac? (*vesel*) Mă duc să-mi trăiesc suferința... Mă duc să-mi înec amarul în vin.

SCENA VII

Gogu, Emilian

GOGU (*către culisă*): Domnu arhitect, dă-mi un coniac mic. (*după o pauză către paharul gol*) Ai fost atent? Ai văzut câtă căldură omenească degajă vocea mea? Am un suflet de copil. Vezi că sunt şmecher? Păi nu vezi ce repede reacționez eu, ce suflet vibrant am? Acu o secundă te-am jignit şi acuma îmi pare rău. Mi-ai spus că sunt şmecher. Gata, m-a şi durut.

EMILIAN (*îşi face apariția, se aşează, către culisă, disperat şi politicos*): Vreau să-mi înec amarul în vin. Dar spune-mi dumneata cum să-mi înec amarul, ce să spun, cum să bat cu pumnul în masă.

GOGU: Durerea aparține clientului. Ei n-au decât băutura. Aşteptați o clipă să devin şi eu om... Ambiția mea cea mai mare e să fiu om. Trebuie să-mi amintesc gesturile caracteristice. Am un mare defect, nu prea am memorie... Uitasem... Cârpă, nu?

EMILIAN: Cine?

GOGU (*ştie el ce ştie*): Cum cine? Dama pentru care suferi! Am avut dreptate. Vin de Drăgăşani. Vin de Drăgăşani se bea în caz de neplăceri amoroase. Pentru neplăceri la serviciu se bea Muscat-Otonel. Ia spune, e o cârpă, nu?

EMILIAN: Nu. Nu e o cârpă. E o zdreanță...

GOGU (*concesiv*): Şi aşa e bine... Dacă e zdreanță, trebuie să suferi pentru ea. Merită!

EMILIAN: M-a înşelat cu un alt bărbat. Unul care nici măcar nu seamănă cu mine...

GOGU (*se ridică în picioare*): Dacă ai răbdare, îți explic eu de unde vine suferința asta. Era cu tine femeia, o strângea, cum e şi natural, de altfel, la pieptul tău... acum e cu altul; asta-i diferența?

EMILIAN (*e încântat că are prilejul să-şi trăiască „drama". Cade cu capul pe masă*): Îmi vine să-mi iau lumea în cap...

GOGU (*dezamăgit*): Ar trebui să te sinucizi.

EMILIAN (*se trezeşte brusc*): Să mă sinucid fiindcă nu mă iubeşte? Şi cum se numeşte aşa ceva?

GOGU: Patimă oarbă, domnule!

EMILIAN (*dă din umeri*): Nu ştiu ce e aia o patimă oarbă. Poate ştiam, dar am uitat. De-aia beau, vreau să-mi amintesc... (*trânteşte paharul*) Dar nu reuşesc. Vreau să ştiu ce e aia patimă oarbă.

GOGU: Aşa este. Dar eu sunt fericit...

EMILIAN: Aveți satisfacții în muncă?

GOGU (*se uită îngrozit*): Ce-s alea satisfacții în muncă? E pentru prima oară când aud aşa ceva. Munca mă plictiseşte şi mă oboseşte. (*simplu*) Nu e oare asta fericirea?

EMILIAN (*încordat*): Nu înțeleg ce spuneți...

GOGU: După fericirea asta a venit altă fericire. Şi-a părăsit bărbatul pentru mine. Trebuie s-o cunoşti. O cheamă Ortansa. O cunoaşte tot Bucureştiul...

EMILIAN (*sincer*): Ortansa? N-am auzit niciodată de o femeie cu numele ăsta...

GOGU: Înaltă, voinică, splendid exemplar.

EMILIAN (*îşi încordează memoria*): Ortansa ați spus? Ortansa? N-o cunosc...

GOGU: Dar totuşi nu sunt pe deplin fericit. Nu mi-e teamă de moarte. Nu mi-e teamă de bătrânețe.

EMILIAN: Bolile?

GOGU: Nu. Bolile vin mai târziu. Controlul financiar. De asta nimeni nu scapă...

EMILIAN: Sunt şi oameni cinstiți...

GOGU (*îl priveşte încruntat*): Cum adică? Cine sunt ăştia? Unde trăiesc? Cu ce se hrănesc? Ce vor?

EMILIAN (*încercare zadarnică*): Cum să vă explic... Cineva care trăieşte din munca lui...

GOGU: Din munca lui? De ce să trăiască din munca lui? De ce să nu trăiască din munca altora? Taică-meu a trăit din munca a o mie de muncitori, şi a murit cu surâsul pe buze... împăcat şi fericit... A jefuit pe alții, dar s-a gândit şi la fericirea lui... Ajunge cu amintirile. Apropo, ce spui de complexitatea vieții? Fostul bărbat al Ortansei lucrează chiar la controlul financiar...

EMILIAN: Grozavă chestie... Tocmai la controlul financiar!

GOGU: Faceți şi dumneavoastră legătura. Ce, n-aveți putere de asociație? E nebun după ea, e în stare de orice.

EMILIAN (*amuzat*): De orice?

GOGU: Absolut orice. Dacă se ocupă el de cazul meu, scap. Îi spun doar atâta individului: „Închide ochii şi ți-o dau pe Ortansa. Ia-o...”

EMILIAN: Şi i-o dai pe Ortansa?

GOGU: I-o dau, i-o dau. Eu sunt om de cuvânt. Până atunci mă şi plictisesc de femeie. Am eu grijă să mă plictisesc de ea până atunci... Ca să fie o chestie mai omenească, am să şi sufăr puțin la despărțire. Aşa e şi frumos. Am iubit-o, trebuie să şi sufăr puțin.

EMILIAN (*vrea să-i afle numele, politicos*): Cu cine am avut onoarea?

GOGU: Numele meu? Ce importanță are? Am uitat de mult. (*Iese.*)

SCENA VIII

Emilian, Vasilica

VASILICA: Ți-ai înecat amarul în vin? Ei, cum a fost?
EMILIAN: Mi-am descoperit rivalul. L-am găsit!
VASILICA: Aşa repede? Cine e?
EMILIAN: Un individ care se teme de controlul financiar. Deşi nu ştie cine sunt, e convins că mă are la mână. Dacă închid ochii, mi-o dăruieşte pe Ortansa. Trebuie să-i aflu numele. (*Îi vine o idee.*) Mă duc la Ortansa, cad în genunchi în fața ei, îi spun că fără ea viața mea n-are sens, şi aflu numele individului. Peste ticăloşia veche a crescut altă ticăloşie, apoi încă alta, straturi, straturi, groase şi grase ca un porc mistreț.
VASILICA (*fericită*): Aşa, Emilian, înjură, Emilian! ... Când e vorba de idioți şi ticăloşi, şi eu înjur ca la uşa cortului. A devenit aproape o obişnuință.
EMILIAN (*energic*): La revedere, Vasilico! Mă duc să cad în genunchi înaintea Ortansei şi să aflu numele delapidatorului. (*După puțin, Emilian se întoarce.*) Ce dracu am să fac? Tare mi-e teamă că n-am s-o recunosc pe Ortansa. Cum îmi dau seama că e ea, dacă nu mai ştiu nici cum arată la față? E blondă, e brunetă, e mică de statură, e înaltă? ... Ia spune-mi tu, cum arată?
VASILICA: Ortansa? (*Dă din umeri.*)
EMILIAN: Spune-mi cum arată. Vrei să cad în genunchi în fața alteia?

CORTINA

SCENA IX

Emilian, Ortansa

EMILIAN (*o recunoaşte, în cele din urmă, pe Ortansa. Totuşi nu e foarte sigur. Aleargă după ea şi-i cade în genunchi*): Dacă nu vă supărați, dumneavoastră ați fost soția mea?

ORTANSA (*stăpână pe situație*): Te faci că nu mă cunoşti? Ridică-te, evidențiatule!

EMILIAN: Nu mă ridic, Ortansa. Aici rămân până când ai să mă iubeşti din nou, cu aceeaşi dragoste curată.

ORTANSA: Nu mă meriți, Emilian. Iubesc pe altul!

EMILIAN (*interesat*): Cum se numeşte?

ORTANSA (*cu demnitate*): Numele lui e Gogu Scarlat. (*Emilian se ridică şi fuge. Ortansa, după el.*) Să rămânem prieteni, Emilian...

CORTINA

SCENA X

Gogu, Ortansa

GOGU (*continuă o discuție începută*): Nu mi-e teamă de moarte. Mi-e teamă de controlul financiar. Dacă nimeresc tocmai la Emilian al tău?

ORTANSA: Ar fi ideal, dragul meu. Chiar azi mi-a spus că fără mine nu concepe viața.

GOGU: Dar dacă n-o să fie Emilian? Nici n-am curajul să mă gândesc...

ORTANSA: Am o presimțire, iubitule. Emilian o să-ți verifice actele.

GOGU: Te iubesc!

(*Gogu şi Ortansa se îmbrățişează pătimaş*)

SCENA XI

Emilian, Vasilica

VASILICA (*continuă o discuție începută*): Tu n-ai sânge în vine? Tu nu eşti om? Uită-te (*Îl ia de mână şi-l trage mai aproape de planul 2 în care Gogu şi Ortansa se sărută.*) Ce patimă nebună! Buzele lor se întâlnesc într-o sărutare pătimaşă. Uită-te, Emilian.

EMILIAN: Nu văd nimic deosebit. Absolut nimic deosebit. Fosta mea soție se dăruieşte sufleteşte şi fiziceşte unui alt bărbat. Asta e tot...

VASILICA (*pătimaş*): Asta e tot? ... Ucide-ți rivalul cu o lovitură de topor! Dacă vrei îți fac eu rost de un topor.

EMILIAN: Care rival? Care topor? Dacă cineva nu mă iubeşte, nu-mi aparține. Ce e aia rival? Vorbeşti prostii... Nu înțeleg nimic. Sunt greu de cap.

VASILICA (*n-are timp să-i răspundă*): Încă o femeie. Se îngroaşă gluma. (*Se dau amândoi la o parte.*)

SCENA XII

Clementina, Gogu, Ortansa

CLEMENTINA (*un şal negru şi foarte lung îi flutură dramatic pe spate. Bate nervoasă la uşă*): Deschide, Gogule, e ceva foarte presant. (*Gogu nu răspunde.*) Nu-ți cer să mă iubeşti, Gogule. E ceva care te interesează pe tine.

GOGU (*crapă uşa*): Nu mă interesează nimic. Du-te acasă.

CLEMENTINA: N-are importanță că țipi la mine. Țipă cât vrei, Gogule. Eu sunt fericită că te văd, că-ți aud glasul.

GOGU (*se apleacă în fața ei*): Poți să-mi şi mângâi părul meu negru ca pana corbului. Mângâie-l şi du-te acasă!

CLEMENTINA (*durere şi sarcasm*): Acasă, Gogule? Există casă fără tine? Acasă mă trimiți tu, Gogule? Asta e un nonsens, Gogule!

GOGU: Ce vrei dragă de la mine? Am avut o dată o explicație... (*Gogu deschide uşa. La apariția Clementinei, Ortansa îşi pune cu demnitate un capot peste umeri. Clementina aruncă rivalei o privire tăioase.*) După ce mi l-ai răpit, degeaba îți mai pui capotul.

ORTANSA (*învingătoare*): Eu nu răpesc bărbații. Ei mă răpesc pe mine.

CLEMENTINA (*se repede asupra Ortansei*): Am să te ucid, ordinaro! Nu scapi tu de mânia lui Dumnezeu!

GOGU (*intervine în această luptă*): Fără scandal, Clementino, eşti doar o femeie superioară. Trebuie s-o respecți pe Ortansa...

ORTANSA: Spune-i să-ți dea fotoliile. Noi n-avem pe ce sta...

CLEMENTINA: Eu mai am şi anumite criterii morale. Nu multe, dar mai am... Ce-i rău în asta?

GOGU: Vezi, Clementino, chiar tu recunoşti...

CLEMENTINA (*pătimaş*): Nu-i adevărat, Gogule. Şi eu pot să fiu vulgară ca Ortansa. Pot să spun nişte cuvinte deşuchiate de să roşeşti de ruşine. Şi tocmai când te aştepți tu mai puțin... Eu sunt mai pudică din fire, dar am să fac un efort. O, Gogule, numai puțină răbdare să ai. Ai să vezi, Gogule, ce-i în stare Clementina ta. Am să fiu vulgară, Gogule, îți jur!

ORTANSA (*cu superioritate*): O să-ți lipsească naturaleţea, stimată doamnă. Glumele tale vulgare or să semene cu o slujbă bisericească.

CLEMENTINA (*arată spre Ortansa*): Vipera asta...

GOGU: Ei, ce-i cu ea?

CLEMENTINA: Gogule, soțul ei se ocupă de cazul tău. Am aflat asta în mod cu totul întâmplător.

ORTANSA: Uraaaa! Bravo, Clementina! Eşti grozavă, Clementina! Eşti superbă.

GOGU (*o sărută pe Clementina*): Îți mulțumesc, Clementina!

ORTANSA: Nu ți-ai atins scopul, doamnă. N-ai adus o veste proastă. Ai adus o veste bună, o veste foarte bună. Vrei o cafea, Clementina? Tu cât zahăr pui? (*Bătăi în uşă.*)

CLEMENTINA: Emilian! O să te ucidă, Gogule!

GOGU (*demn*): Plecați... Lăsați. mă singur cu nebunul!

SCENA XIII

Emilian, Gogu

EMILIAN (*încet, politicos*): Bună seara! Dacă nu vă supărați, dumneavoastră sunteți omul care mi-a furat fericirea?

GOGU (*se uită înfricoşat la Emilian. Îl recunoaşte: bărbatul cu care a discutat la cârciumă*): Parcă am avut onoarea... (*brusc*) Care fericire?

EMILIAN (*explică politicos*): Fericirea conjugală...

GOGU: Ce am eu cu fericirea dumitale?

EMILIAN (*respectuos*): O, nu vă supărați. Dumneavoastră mi-ați furat mişeleşte, prin viclenii şi cuvinte dulci, prin fel de fel de promisiuni, abuzând de naivitatea ei, femeia visurilor mele?

GOGU (*demn*): Da. Eu, şi ce doriți?

EMILIAN (*după o clipă de tăcere, ca şi cum ar vrea să se scuze*): Am venit să vă ucid... Vă rog să nu vă supărați...

GOGU (*cu seninătate*): Chiar aşa: de ce m-aş supăra?

EMILIAN (*rezonabil*): Vă ucid şi plec. Dacă lovitura e bine calculată, durează foarte puțin. Nu stau mult...

GOGU (*tare*): Vă poftesc să părăsiți încăperea:

EMILIAN (*îl liniştește*): Plec după ce dumneavoastră veți fi o baie de sânge... Eu fac moarte de om.

GOGU: Dumneavoastră lucrați la controlul financiar? Verificați actele mele?

EMILIAN: Verific actele dumneavoastră.

GOGU (*cu o uşoară melancolie*): Dacă treceți cu vederea anumite contradicții din actele mele... cu durere, o să mi-o smulg pe Ortansa din suflet. (*sobru*) O să-mi fie foarte greu...

EMILIAN: Mă gândesc şi vă comunic rezultatul. În sufletul meu se dă o luptă... Nu ştiu încă ce o să aleg.

GOGU (*tare*): Cum nu ştiți? Fericirea! (*şi mai tare*) Bucuria dragostei!

EMILIAN: Mă frământ şi vă răspund. (*cu o voce stinsă, pare zdrobit de mari lupte interioare*) Pentru Ortansa, renunț

la orice principii... Nu se poate fără Ortansa... Am încercat, m-am luptat... Am să închid ochii

GOGU (*îl sprijină*): Eşti un om inteligent! Asta se numeşte fericire! (*Deschide larg ferestrele.*) Ce noapte divină! Uită-te acolo... Nu, nu acolo. Acolo unde e mâna mea. Acolo e Calea Laptelui... Dincolo e Ursa Mică...

(*Lumina scade treptat. Heblu.*)

SCENA XIV

Ortansa, Gogu

GOGU (*sincer mirat*): Vezi că despărțirea de tine îmi zdruncină sufletul? Uite, simt că se petrece ceva cu mine... Realmente, sunt emoționat. Dă-mi o şuviță din părul tău.

ORTANSA (*îşi smulge o şuviță*): Eşti mult mai sensibil decât credeam... Îți aminteşti, Gogule? Devenisem, la un moment dat, o singură ființă. Să-ți păstrezi sănătatea. Să mănânci mai mult. Să nu mai fumezi trei pachete pe zi... Adio, Gogule...

SCENA XV

Gogu, Clementina

CLEMENTINA: Te-ai întors, Gogule?

GOGU: Nu m-am întors. Unde vezi tu că m-am întors?

CLEMENTINA: Ortansa nu-i pentru tine, Gogule. Gogule, simpla ta prezență mă tulbură. Când lipseşti tu, mobila n-are viață... Nu te dau Ortansei! Vreau să te păstrez, Gogule!

GOGU: Ai spus că ai şi tu părerile tale despre viață. Că, în definitiv, nu eşti o roabă. De câte ori nu ne-am certat pe tema asta? Că tu deteşti minciuna...

CLEMENTINA (*profund indignată*): Eu detest minciuna? Minciuna, Gogule?

GOGU: Da. Minciuna. Ai spus că şi tu eşti om.

CLEMENTINA: Am spus eu că sunt şi eu om?!

GOGU: Da chiar aşa ai spus.

CLEMENTINA (*dramatic*): Nu-i adevărat!

GOGU: Ba este! Nu minți! Vezi ce memorie am eu, Clementina? Faptul că prezența ta mă tulbură, asta e tot ceva omenesc, nu-i aşa?

CLEMENTINA: De ce mă întrebi tocmai pe mine, Gogule? Asta voiam să te întreb şi eu pe tine... Şi eu sunt foarte curioasă. (*extaz*) A venit fericirea!

SCENA XVI

Clementina, Gogu, Ortansa

(*Ortansa apare în pragul camerei, distrusă.*)

GOGU (*o părăseşte pe Clementina şi se îndreaptă spre Ortansa. Ortansa îşi pleacă fruntea, zdrobită. Gogu îi ridică bărbia şi o priveşte în ochi*): Niciodată n-ai să ştii tu, Ortansa, cât am să sufăr pentru gestul brutal pe care-l voi comite chiar acuma... Prin câte am să trec eu după aceea... (*O pălmuieşte.*)

ORTANSA (*conştiința vinovăției e mai puternică decât jignirea suferită*): N-am nici o vină, Gogule. Emilian nu mă iubeşte. M-a aruncat ca pe o cârpă.

CLEMENTINA: Du-te la soțul tău legitim. Nu mai sparge casele oamenilor.

ORTANSA: Gogule tu eşti un sfânt!

CLEMENTINA: Ascultă ce spune, Gogule! (*Ortansei*) Te lăudai că suceşti capul bărbaților...

GOGU: Taci din gură, Clementino! (*Ortansei*) Nu sunt un sfânt, idioato. Sunt o lichea...

ORTANSA: Pentru mine eşti un sfânt. Eu aşa te văd.

GOGU: Nu, bufniţo, nu sunt un sfânt... Trebuie să te apropii de Emilian, el să-şi dea seama că te-ai schimbat, să te iubească, să-i faci copii graşi şi dolofani şi eu să scap de închisoare... Nu înțelegi? Curvo!

ORTANSA: Eu, curvă, Gogule?

CLEMENTINA: Gogu judecă înainte de a pronunța fiecare cuvânt.

ORTANSA: Te iubesc, Gogule!

GOGU (*dă femeile la o parte, cu dispreț*): Nu v-am iubit bufnițelor neputincioase. Nu sunteți nimic... Nu sunteți femei... N-aveți suflet. Vine controlul financiar. Gogu nu moare! Gogu se transformă! Adio! Adio! Gogu cel fără scrupule şi principii! Va fi un alt Gogu. Hai, fetelor, repede, repede! Fiți serioase! Fiți cinstite! Iubiți adevărul! Detestați minciunea! Aspirați să deveniți mame... Duceți-vă la muncă! Legănați-vă pruncii!

CLEMENTINA: Dacă l-ai iubit cu adevărat... (*pauză chinuitoare*) ajută-l să devină om cinstit.

(*Mai departe nu ştie ce să facă. Clementina îi face semn Ortansei să-l lovească peste obraz. Ortansa îl loveşte peste obraz şi încântată că şi-a îndeplinit misiunea se retrage lângă Clementina. Gogu rămâne stană de piatră. A uitat ce trebuia să facă sau nu poate să o facă. Ortansa şi Clementina îl privesc îngrozite.*)

ORTANSA şi CLEMENTINA (*unite în această clipă grea*): Gogule, ia-te cu mâinile de cap. Aşa procedează un om care regretă ceva... Gogule, Gogule, ia-te cu mâinile de cap! ... Aşa procedează un om care regretă ceva. Regretă, Gogule, că vine controlul... Regretă, Gogule, regretă! (*cu lacrimi în ochi*) Nu sta nemişcat, Gogule! Ia-te cu mâinile de cap! Regretă, Gogule, regretă!

(*Cortina cade peste strigătele disperate ale femeilor şi încercările neputincioase ale delapidatorului Gogu.*)

---- CORTINA ----